

Les unitats de relleu i les costes de Catalunya

El relleu de Catalunya consta de quatre grans unitats: els Pirineus (Axial i Prepirineu), les Serralades Costaneres, la Depressió Central i les Planes Litorals.

Els Pirineus

Dels 435km de llargària dels Pirineus, 230 són en territori català. Des del riu Cinca fins al cap de Creus, ocupen una tercera part de Catalunya i els formen dues serralades paral·leles:

- El **Pirineu axial** constitueix l'eix central de la serralada. És on hi ha les muntanyes més elevades: Pica d'Estats (3143 m), Comoloforno (3030) o el Puigmal (2913 m). L'alçada va disminuint a mesura que hom s'apropa a la costa.
Algunes parts d'aquestes muntanyes tenen formes suaus, amb planes elevades. Unes altres formen crestes de parets verticals i fons pla, record d'antics circs glacials que avui s'han convertit en estany.
- El **Prepirineu** el formen un seguit d'alineacions muntanyoses que se situen a banda i banda del Pirineu axial. A Catalunya aquestes serralades formen dues unitats: les serres interiors i les serres exteriors.

La Serralada Transversal

La formen una sèrie de relleus situats al peu dels Pirineus, que uneixen el Prepirineu amb les serralades litorals. És una zona força accidentada, és un conjunt de blocs trencats disposats de forma escalonada. Està formada per altiplans, serres escarpades i depressions. S'hi distingeixen tres subunitats: l'altiplà del Cabrerès, la fossa volcànica de la Garrotxa i les serres de l'Alta Garrotxa. La zona volcànica de la Garrotxa és la regió volcànica millor conservada de la Península Ibèrica.

Les serralades costaneres

Conjunt muntanyós format per una doble serralada paral·lela a la costa que s'estén des de la desembocadura del riu Ter fins al delta de l'Ebre i separa les terres de la costa de les de l'interior de Catalunya.

Estan formades per la Serralada Prelitoral (interior) i la Serralada Litoral (o de Marina). La Depressió Prelitoral separa ambdues serralades.

La **Serralada Prelitoral** o Interior és la més llarga (s'estén al llarg de tot el Sistema) i elevada. En aquesta Serralada s'hi incorporen alguns relleus, que veritablement pertanyen a la Depressió Central. Estan formats per dipòsits acumulats a la desembocadura d'antics rius cabalosos.

La **Serralada Litoral** o de Marina ocupa la franja que va de la desembocadura del Ter fins el Camp de Tarragona. Les seves muntanyes són d'escassa altitud. Algunes d'elles cauen bruscament sobre el mar formen espectaculars penya-segats, com a la Costa Brava o a la costa del Garraf.

La **Depressió Litoral** és una fossa tectònica que separa ambdues serralades que esdevé un veritable corredor que facilita les comunicacions entre el nord de Catalunya i el sud. Va des de la zona del Gironès i la Selva fins el Camp de Tarragona que s'obre al mar. En formen part el Vallès i el Penedès. És una franja de territori amb nombroses ciutats: Girona, Terrassa, Sabadell, Ripollet, Montcada, Vilafranca del Penedès..

La Depressió Central

Ocupa la part central del país i és de fet l'extrem oriental de la Depressió de l'Ebre. La delimiten el Prepirineu al nord, el Sistema Mediterrani Català per l'est i el sud; a l'oest queda oberta a les planes de l'Aragó.

No es tracta pas d'una gran plana uniforme; el seu relleu és format per un seguit de terrenys enfonsats delimitats per serres no gaire elevades i per alguns altiplans. En gran part, aquest relleu poc uniforme es deu a l'acció de rius que com el Ter i el Llobregat hi ha obert conques d'erosió.

El conjunt de la depressió central té, però, un origen comú. Fa milions d'anys era un golf que quedà aïllat del mar i es convertí en un llac que, de mica en mica, s'omplí dels materials que li abocaven els rius que hi desembocaven.

A la part més oriental hi ha la gran plana lleidatana que comprèn el Segrià i l'Urgell i part de les Garrigues i de la Noguera.

Les costes catalanes

Catalunya té un front de costa d'uns 550 km que va del cap de Cervera, prop de Portbou, fins la desembocadura del riu La Sénia. Es tracta d'una costa rectilínia, amb pocs entrants i sortints, excepte als dos extrems on hi ha el cap de Creus i el delta de l'Ebre.

La plana litoral s'ha format amb els al·luvions dels rius mediterranis ui amb materials que hi aporten els corrents marins. Els rius formen petits deltes (Tordera: 8km², Besòs: 16km², Llobregat: 90km²). El delta més gran és el delta de l'Ebre, amb 320km², es fica 25 km mar endins.

A la plana litoral la població és elevada perquè la terra és rica, el clima és suau, hi ha moltes activitats econòmiques i està molt ben comunicat (terra, mar i aire). Això fa que sigui un atractiu turístic.

A les planes de costa hi han crescut molts nuclis urbans, entre els quals trobem, entre d'altres, Barcelona, Tarragona, Mataró, Vilanova i la Geltrú.